

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

סח א מיי' פס"ז מה'י
מחללות אכרות
הלכה י'
סח ב מיי' פ"ד מה'י
שאר אבות הטומאות
הלכה י'
ע ג מיי' פ"ב מהנזות
מטמאי משכב ומושב
הלכה ה'
עא ד טו"ט י"ד סימן
קד סע"ף ה'

ת"ש מוכיפא • מהך דנפל של תרומה תחלה היה יכול לפשוט
כמו שמוכיפא לבסוף אלא ליתא ליה להביא כל הכרייתות
עד שמעמיד על האמת: **וְהָיָה** תלמי צ"י • תרסי דשאר והך
דיין שגפול לתוך ערשים והע"ג דבשאר איכא תרי צבי נפל של
תרומה תחלה ונפל של חולין תחלה
תריייהו חזיב להו חרף דמשום נפל
של תרומה תחלה מסיים לפרושי נפל
של חולין תחלה לאשמועינן דלפילו
בפגום מעיקרא קאמר ת"ק:
לרבי שמעון מעיקרא קאמר היתר
לאיסור • ור"פ אמאי לך

חלי פלוגתיהו בזה וזה גורס כההיא
דסוף פרק כל הלמנים (געי' דף מס.)
ווי"ל דהיינו דוקא שאין בזה כדי
להחמיץ ולא בזה (ב) כי מנתרפי ה"ל
זה וזה גורס אבל כשיש בכל אחד
כדי להחמיץ אין שייך זה וזה גורס
ורפ"י מאן דשרי התם חסר הכא:
[וע' חוס' פסחים כז. ד"ה עז:]
רבי שמעון לטעמיה דלמרא אפי'
איסור ואיסור לך מנתרפי דתנן
הערלה והכלאים מנתרפים ר"ש אומר
אין מנתרפין • תימה דבמעילה (דף
יח.) פריך מהא דקאמר ר' שמעון
הערלה והכלאים אין מנתרפין אהיה
דרי' שמעון דלמרא כל שהוא למכות
ורפ"י למ"ל ירוק ומשני התם אין
מנתרפין אין לריבין לנרף פירוש
דבכל שהוא נמי מייחייב והכא משמע
דאין מנתרפין ממש קאמר שאין
מנתרפין תיחייב ויתרין ר"פ דההיא
דהתם דפריך מינה במסכת מעילה
היינו מתינתא דהתם דמסכת ערלה
דלמרינן נמי רבי שמעון אומר אין
מנתרפין גבי ערלה וכלאי הכרס
והתם מייירי בערלה וכלאי הכרס שהם
בעיניהו בלא הערובת ולכן קאמר
אין לריבין לנרף וההיא דמיייתי הכא
לאו היינו מתני' דמסכת ערלה אלא
היינו מתני' דמייירי בתערובת והכי
אייתא התם *הערלה והכלאים אסורין
ומנתרפין זה עם זה ר"ש אומר אי'
מנתרפין והכי פירושו דח"ק סבר
דמנתרפין זה עם זה לאסור התערובת
דהיתר אי ליכא מואתים שאם נפל
חצי לוג מערלה וחצי (ג) מכלאי הכרס
לפחות מואתים לוגין דהיתר מנתרפין
לאסור התערובת ור"ש אומר אין
מנתרפין לאסור דכיון דאיכא מואתים
דהיתר דערלה תחוד אי מכלאי הכרס
מוחר רפ"י ליכא מואתים מן כולם
והשתא ניחא דעל כרחיך הך אין

לפי' הטוב' בגי' דחתיא

[המעיינן בערלה לא ימלא
אלא משנה אחת בערלה
וכלאי הכרס ובכ"ז נזיק
תיקון גדול בכונת חוס'
על משנה דהכין שיש
ושם שנות וכו' כשפוי
ס"ב כח"ס' ערלה משנה
י' כח"ס' חוס' במעילה
פ"ה.]

כרדבי זירא • דחומץ יוצא מדאי שכן הוא לענין חימוץ עיבות אחרות
וסקמני נפל של תרומה פתלה • דהשביח ולבסוף פגם הוא ומודי
ר"ש בה: **סלמא צבי** • רישא היכא דלפלו כחלתא ואשמועינן פלוגתא:
מליטפא • נפל של תרומה תחלה צבא דסיפא יין שגפול לתוך ערשים
מליטפא גמי אשמועינן דהשביח ולבסוף

פגם דבדי הכל אסור: **סיפא דלא**
משכה כלל • יין בערשים אסרי רבנן:
רישא • דתרומה אשכחיה בדי שאור
דחולין ברישא והדר פגמה תרוייהו
מיבעיא: **לר"ש אנטרין** • לאשמועינן
דרי' שמעון מחיר: **מי גרם לס שממך**
בשטס אהמא איסור • וגמלא דהשביחו
ולבסוף פגם ובההיא הא קא מודית
לן לאסור: **שניטס ששיבו** • ולא
האיסור לדדו השביחו: **וליטפא** •
משום משבוח ולבסוף פגם דמודי ר"ש
בה: **סערלה וכלאי הכרס מנתרפין** •
חס נפלו שניהם לפחות מואתים:
וסכא • גבי שרץ היינו טעמא לאסור
בפגם: **דסא** • איסור שרץ חידוש הוא:
דסא מימאס • וכלאו דהארה דבלין
אינשי מיניה ולמה ליה דלחרא רחמנא
עליה ש"מ אפי' נותן טעם לפגם
אסור: **אלא מטמא** • אי חידוש הוא:
יטמא לת ויבש • שהרי מואס הוא
ובדילי אינשי ממגעו למה ליה דלחרא
רחמנא עליה ש"מ אפי' כשהוא יבש
מטמא: **אלמא תנן** • במסכת נדה
(דף נד:) אכל שרץ ושכבת זרע
מטמאין לחין ואין מטמאין יבשין אלא
לאו ש"מ לא מואס שרץ ולאו חידוש
(ה) ואילוטרין לאהורי עליה דעובדי
כוכבים אכלי: **ווליטפמך שוכת זרע** •
הא ודאי מואס ודילי אינשי ממגעו
וחידוש הוא מטמא לת ויבש: **אלא** •
שאני לענין טומאה אש"ג דחידוש
הוא גזירת הכתוב היא דלא ולא
יבש דכתיב כל אשר יפול עליו מהם
במוחם כעין • מוחם כשהו לחין: **שוכת**
זרע אמר רחמנא בראיהם לנוריע •
או איש אשר הלך ממנו שכבת זרע:
דמסא • עכבר של יישוב מואס:
עכבר דכרכא • אשקור"ל בלע"ז:
נפל

ערלה פ"ב
מ"א מעילה
י"ח וע"י חוס'
דף ס"ה תני'

נדדה נזי'
[עס]
[עס חו. חולין
עד.]

לה רב שימי מנהרדעא ומי מאים והלא עולה על שלחן של מלכים אמר
רב שימי מנהרדעא לא קשיא הא • בדדברא הא ברמתא אמר רבא הלכתא
*נותן מעם לפגם מותר ועכברא בשיכרא לא ידענא מאי טעמא דרב אי
משום דקסבר נותן מעם לפגם אסור ולית הלכתא כוותיה אי משום
*דקסבר נותן מעם לפגם מותר ועכברא בשיכרא אשבוחי משבח איבעיא להו
נפל

מנתרפין ממש קאמר כדפי' דליכא למומר אין לריבין לנרף קאמר כי
היה למסכת ערלה ומשום דכל שהוא למכות דקאמר התם ר"ש
כל שהוא למכות (ד) היינו דוקא בשיכרא בעיניה אכל ע"י תערובות זהיתר לא דל"כ לא תמלא שום ביטול לר"ש לא ברוב ולא בס' ולא
במאיתים אלא ודאי בשיכרא מעורב זהיתר מודה ר"ש כדפי' אבל היכא דלא שייך ביטול כגון היכא דליכא טעם חשיבין ליה כאלו היה
האיסור בעין דהא טעם כעיקר כדפי' : [וע' חוס' מעילה יח. ד"ה תני ותוס' שבת פט: ד"ה אפרין ותוס' בטורות כז: ד"ה וכו' הנהא:]
ההוא עכברא דנפל בנו חביתא דשיכרא אסריה רב לההוא שיכרא • תימה דהא לוגן בלוגן הוא ולשאר יו"ל דמייירי ששהה שם יום או
יומים והיה כבש בחור השכר וכבש הרי הוא כמבשול: **דד"א** (ה) מואתא ובדילי אינשי מיניה • פ"ה ורפ"י למ"ל דלכריה רחמנא
דהיינו חידושהו וכן פירש לקמן גבי שכבת זרע ול"כ דהוי דמאס ובדילי אינשי מיניה מ"מ לא הוה ידעינן דהארכו בלאו הארכו שרץ וכן
שיהא טמא בשכבת זרע ועוד דל"כ לא הוי חידוש כחידוש בעלמא בכל מקום בתלמוד דחידוש בעלמא ר"ל איסור מכלל היתר או היתר
מכלל איסור לכן נראה דהא בדילי אינשי מיניה (ו) וא"כ מן הדין היה לנו להתיירי משום דהוי פגם ועותן טעם לפגם בעלמא מותר ורפ"ה אסריה
רחמנא *אף כל נט"ל דשרעים אסור כיון שכן איסור דשרעים והשתא ניחא דהוה כשאר חידוש דעלמא שכלל התלמוד דהוא איסור מכלל היתר:
ארא מעתה ליטמא לת ויבש • כיון דחידוש הוא כדלמרא ור"פ מאי פריך בשלמא גבי איסור הוי חידוש כיון דנט"ל בעלמא שרי והכא
אסריה רחמנא אלא גבי טומאה מה צדק אי הוי פגם הא גבי טומאה אין לחלק בין פגם לשבח וי"ל דגבי טומאה נמי הוי חידוש
מה שהוא מטמא בזה שהוא פגם שהרי גלי קרא בצבלה דשאניה ראייה לגר דהיינו שהסריה אינה קרויה צבלה: **אמר** רבא הלכתא
נותן טעם לפגם כו' • פירוש אף בשרעים ולא תימא דבשרעים חידוש דקאמר לעיל וליטמא משום פגם דשרעים אלא אף בשרעים פגם
מוחר ועכברא בשיכרא דלמרא לא ידענא אי משום נותן טעם לפגם דקסבר אסור *אף (ז) בשאר שרעים ולית הלכתא כוותיה פירוש
דלף

גי' רש"ל וע"ש

השובר את הפועל פרק חמישי

עבודה זרה

סמ

עין משפט נר מצות

נפל לנו חלא מאי. מי אמרין הומון טעמו קשה ואין השרץ מפילו להם...

נפל לנו חלא מאי א"ל רב הילל לרב אשי הוה עובדא בי רב כהנא ואמר רב כהנא...

היה עובדא בי רב כהנא ואמר רב כהנא א"ל ההוא אימרטוי אימרטמ רבינא סבר לשעוריי במאה וחד אמר לא גרע מתרומה...

אבל תרומה שרי בהנאה: כתבלין ופולנין דלא בטיל טעמייהו... פירוש: בשרי מעט בתלוי נותן טעם בקדרה גדולה אבל אין לומר דלא בטיל כלל דהא כהדי נותן טעם חשיבין...

דאף בשאר שרנים פגם מותר אי משום לאשכחוי קמשבת וא"ת ולפעוט ליה טעמיה ררב מהיחא דפ"ק דלולין...

דאף בשאר שרנים פגם מותר אי משום לאשכחוי קמשבת וא"ת ולפעוט ליה טעמיה ררב מהיחא דפ"ק דלולין...

הוא עובדא בי רב כהנא ואמר רב כהנא א"ל ההוא אימרטוי אימרטמ רבינא סבר לשעוריי במאה וחד אמר לא גרע מתרומה...

עב א מיי פט"ו מהל' מחלות אכרות הלכה לא סתם לאוין קמא טוש"ע י"ד ט"ז ק"ט טע"ג ח :

רש"י אבל מין במיניו עובד מין ממוין דלפי' בשליו מין מוקמינן

חולין ג. [ד"ס ח"ס] הבניה עובר כוכבי' בחנתו וישאל וצא ונגבם מותר

[גיר' ערוך] הולפי' פירוש כלי ט"ז שמיית כי כל טל יין וכן גיבס הכי מכרענורא'

תנייה כ: [ע"פ וחוסינא] דעברות פ"א

